

pouhé tvrzení v žalobě, nýbrž podle prvního odstavce tohoto zákonného ustanovení musí býti výslovná úmluva o podrobení se stran určitému jinak nepřislušnému soudu prokázána soudu již v žalobě způsobem listinným, tedy listinou, jež vylučuje veškeré pochybnosti, že došlo k tvrzené úmluvě stran, ježto soud jen na základě této listiny zkoumá svou příslušnost. Takovouto listinou není kupní list, obsahující sice doložku »splatno a žalovatelné v Praze«, v němž však je připojena další doložka »po dohodnutí podmínek platebních«, jež zní zcela povšechně a proto může se vztahovati i na doložku o podrobení se Pražskému soudu. Soudu předložený kupní list neprokazuje, že se tvrzená úmluva stran stala bez výhrady, že byla konečná, nezávislá na doložce »po dohodnutí podmínek platebních.«

Čís. 8447.

Náhradní nároky třetí osoby, jež vznikly z téže škodné události při střetnutí se vozidla podrobeného zvláštnímu ručení s vozidlem druhu označeného v § 5 zákona o automobilech proti majiteli a řidiči tohoto vozidla jest posuzovati podle občanského zákona, čímž však nejsou dotčeny nároky proti podniku podrobenému zvláštnímu ručení (železnici).

Jde o příhodu v dopravě ve smyslu zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., byla-li projížděna trať při otevřených závorách. Okolnost, že k uskutečnění úrazu spoluúčinkovaly kromě příhody v dopravě i jiné okolnosti, neosvobozuje dráhu od ručební povinnosti.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1928, Rv I 788/28.)

Nákladní automobil, na němž jel žalobce, byl, přejížděje trať při otevřených závorách, zachycen vlakem, při čemž byl žalobce poraněn. Žalobní nárok proti dráze byl uznán po právu s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Rozhodnutí nižších soudů, podle něhož jest žalobní nárok důvodem po právu, odpovídá věci i zákonu, třebaže důvody, jež vedly nižší soudy k tomuto rozhodnutí po stránce právní, zúplna nepřiléhají. Jest předestati, že § 5 aut. zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. upravuje jen nároky na náhradu škod z provozování jízdních silostrojů, jež podle úředního potvrzení na nich uvedeného nemohou překročiti největší rychlost 25 km za hodinu, že však v souzeném případě nejde o takové náhradní nároky, nýbrž o nárok z provozování železniční dopravy; vyloučení platnosti § 3 závěrečného odstavce v poměru k § 5 cit. aut. zák. má jen ten smysl, že náhradní nároky třetí osoby, jež vznikly z téže škodné

události při setkání se vozidla podrobeného zvláštnímu ručení s vozidlem druhu v § 5 aut. zák. označeného proti majiteli a řidiči tohoto vozidla posuzovati jest podle občanského práva, že však tím nejsou dotčeny nároky proti podniku zvláštnímu ručení podrobenému. Správně tedy uznaly nižší soudy, že jest v souzeném případě použití zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., o nějž žalobce žalobu opírá. Zda se žalobce při uplatňování svého nároku a při právním posouzení věci dovolává i případných paragrafů tohoto zákona, nerozhoduje. Podle § 1 zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák. ručí železniční podnik za veškerou škodu, bylo-li příhodou v dopravě železnic způsobeno tělesné poškození nebo smrt člověka. Bylo tedy věci žalobce, by prokázal, že tu šlo o příhodu v dopravě po rozumu § 1 zák. o ručení žel. a že jeho úraz touto příhodou byl způsoben, to jest, že příhoda v dopravě je v příčinné souvislosti s úrazem. Za příhodu v dopravě pokládati jest každou událost v železničním provozu, jež se odchyluje od pravidelného provozu dopravy, jest o sobě způsobilá přivoditi tělesné poškození nebo smrt člověka a přihodila se mimo osobu poškozeného, pokud se týče usmrceného. Že tu šlo o příhodu v dopravě, přiznala žalovaná strana sama. V čem jest v souzeném případě spatřovati příhodu v dopravě sice neuvádí výslovně ani soud první, ani soud druhé stolice, ač tato otázka je rozhodnou pro řešení další otázky, zda se žalované straně zdařil vyvíňovací důkaz ve smyslu § 2 zák. o ruč. žel. Leč z důvodů napadeného rozsudku a ze skutkových zjištění, odvolacím soudem převzatých je s dostatek zřejmo, že odvolací soud vidí příhodu v dopravě v tom, že v osudné době nákladní vlak projížděl silniční přejezd v ostrém úhlu železniční trať přetínající, ač železniční závory u přejezdu byly otevřeny a bílým světlem opatřeny na znamení, že trať na přejezdu je volná. Nelze pochybovati, že projíždění trati při otevřených závorách je odchylkou od pravidelného železničního provozu, an se tím porušuje přímo předpis § 41 čtvrtý odstavec žel. řádu prov. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 z roku 1852 ř. zák., a že tato příhoda jest také o sobě způsobilá přivoditi tělesné zranění anebo usmrcení člověka. Je-li tomu tak, ručí žalovaná za veškerou škodu z tělesného zranění, leč by dokázala některý z vyvíňovacích důkazů § 2 zák. o ruč. žel. Nižší soudy v tomto směru mylně se domnívaly, že se žalovaná strana dovolávala vyvíňovacího důvodu po rozumu § 2 zák. o ruč. žel., uplatňujíc, že si žalobce zavinil sám úraz. Podle jasného doslovu zákona, jenž předpokládá v § 1, že způsobeno bylo tělesné poškození nebo smrt člověka (úraz) příhodou v dopravě železnice, jest přesně rozeznávati mezi příhodou v dopravě a úrazem samým, jak ostatně jak nauka tak i četná rozhodnutí tohoto dovolacího soudu zdůrazňují. Příhoda v dopravě jest příčinou úrazu, úraz důsledkem příhody v dopravě. Uplatňuje-li tedy žalovaná strana, že si žalobce úraz způsobil svým vlastním zaviněním, popírá tím, že úraz způsoben byl příhodou v dopravě, popírá příčinnou souvislost mezi příhodou a úrazem a uplatňuje, že tu není předpokladu § 1 zák. o ruč. žel. Jest správné, že i takovýto protidůkaz může žalovanou stranu zprostiti ručební povinnosti, avšak jen tehdy, bylo-li

prokázáno, že jen vlastní nedbalost žalobce anebo třetí osoby, za jejíž zavinění žalovaná neručí, nikoli však příhoda v dopravě způsobila úraz, že tedy teprve vlastní neopatrností žalobce nebo oné třetí osoby usku-
tečněna byla příčinná souvislost s úrazem. Leč tento protidůkaz tu selhal. Neboť nižší soudy zjistily po skutkové stránce, že úraz byl způsoben příhodou v dopravě, to jest, že jest tu příčinná souvislost mezi příhodou a úrazem. Okolnost, že při uskutečnění úrazu spoluúčinkovaly kromě příhody v dopravě i jiné okolnosti, neosvobozuje žalovanou stranu z ručební povinnosti. I to plyne jasně ze samého zákona. Neboť zákon užívá v § 1 ne snad nahodile, nýbrž úmyslně širšího pojmu způsobiti (herbeiführen), kdežto v § 2 mluví o zapříčinění (verursachen) a vyslovuje tím, že jest podle § 1 lhostejno, zda vedla příhoda v dopravě sama o sobě k úrazu, či spolu s jinými událostmi, kdežto § 2 předpokládá, že žalobce nebo třetí osoba příhodu přímo zavinila. Podle skutkového zjištění nižších soudů ručí tedy zásadně žalovaná strana ve smyslu § 1 zák. o ruč. žel. Chtěla-li se žalovaná strana vyvíňovati ve smyslu § 2 cit. zák., bylo na ní, by prokázala, že zavinil anebo spoluzavinil žalobce, pokud se týče třetí osoba, za jejíž zavinění ona neručí, p ř í h o d u v d o p r a v ě, jak výslovně uvádí zákon. Leč že zavinil nebo spoluzavinil žalobce nebo jiná osoba třetí, za jejíž zavinění žalovaná strana neručí, že nákladní vlak projížděl silniční přejezd, železniční trať přetínající, když a ač železniční závory u přejezdu byly otevřeny a bílým světlem opatřeny, žalovaná strana ani netvrdila a jiného vyvíňovacího důvodu § 2 cit. zák. neuplatnila. Ostatně byl v souzeném případě vyvíňovací důkaz předem vyloučen, an trestním rozsudkem ze dne 10. prosince 1927 hlídač trati u přejezdu dráhy uznán byl vinným přečinem § 337 tr. zák. proto, že se nestaral o příjezd nákladního vlaku a závory před příjezdem vlaku včas neuzavřel, ano tedy prokázáno přímé zavinění osoby, za jejíž zavinění žalovaná strana ručí.

Čís. 8448.

Zaměstnavatel ručí (§ 1315 obč. zák.) pro nezdatnost zaměstnance i tehdy, nebyla-li mu jeho nezdatnost známa a nemohla-li mu býti známa. Zdatnost předpokládá kromě způsobilosti též náležitou píli, dokonalou svědomitost, naprostou dbalost. Zaměstnanec, jenž porušil vědomě předpis, není osobou zdatnou, byť šlo o případ ojedinělý. Dráha ručí za zaměstnance, jenž neuzavřel závory, ač se blížil vlak.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1928, Rv I 789/28.)

Automobil, řízený žalobcem, srazil se na přejezdu trati s vlakem, ježto nebyly spuštěny závory. Žalobce byl při srážce poraněn. Žalobní nárok proti dráze uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, o d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Jde o zranění, které utrpěl žalobce následkem srážky motoro-